

Starożytna Grecja

Życie w państwach miastach

Miasto greckie budowano u podnóża góry, na której wznoszono duży zamek. Wokół domów, warsztatów i sklepów stawiano wysokie kamienne mury, które miały chronić przed wrogami w razie wojny. Wszystkie miasta miały rynek zwany **agorą**, gdzie zbierali się ludzie i robili zakupy. Na agorze znajdował się też ratusz, do którego przychodzili wolni mężczyźni, by dyskutować ważne sprawy. W miastach było również miejsce do uprawiania sportów, a na obrzeżach leżał teatr pod gołym niebem. Grecy uważali bowiem, że zdrowe ciało jest równie ważne, jak praca i chodzenie do szkoły.

Ilustracja: Na rynku w Atenach (c Mauricio)

Połowa mieszkańców miast była niewolnikami. Większość z nich stanowili jeńcy wojenni, którzy byli sprzedawani i kupowani razem ze zbożem, zwierzętami gospodarskimi i innymi towarami. Niewolnicy pracowali na polach, w kopalniach, kamieniołomach oraz przy budowach domów. Niektórzy niewolnicy byli także nauczycielami i lekarzami. Kobiety, które były zamężne z wolnymi mężczyznami, przebywały głównie w domu. Ich zadaniem była opieka nad dziećmi i składanie ofiar bóstwom domowym.

Niewolnice natomiast przygotowywały dla nich jedzenie, prały i sprzątały. Mężczyźni robili zakupy do domu. Wyruszali wczesnie rano i wracali późnym wieczorem. Po zrobieniu

zakupów, spotykali się z innymi mężczyznami na rozmowy, czasem uprawiali sport lub chodzili na polowania. Jeśli mąż przyprowadzał do domu gości, żona musiała trzymać się z dala, podczas gdy niewolnice zabawiały gości tańcem i śpiewem..

Ilustracja: Szkoła pod gołym niebem w Atenach (Wiki Commons)

Do szkoły mogli uczęszczać tylko chłopcy. Zaczynali oni naukę w wieku 6 lat, a kończyli mając 15 lat. Dziewczynki musiały siedzieć w domu, uczyć się prowadzenia gospodarstwa domowego i zasad wychowywania dzieci. Większość dziewczynek była wydawana za mąż w wieku około 15 lat.

Ateny

Mężczyźni w Atenach spędzali dużo czasu na dyskusjach o tym, jak ich miasto-państwo powinno być zarządzane. Tylko wolni mężczyźni, którzy pochodzili z danego miasta, mogli wyrażać publicznie swoje zdanie. Co dziewiąty dzień zbierało się zgromadzenie ludowe, które ustalało prawa, podatki i decydowało w innych ważnych sprawach. Na zgromadzeniu ludowym stawiało się wiele tysięcy ludzi. Jedną z zasad mówiła, że spotkanie mogło się dopiero rozpocząć, gdy pojawiło się na nim 6000 członków. Głosowanie odbywało się przez podniesienie ręki. Ateńczycy nazywali to demokracją, mimo iż kobiety, niewolnicy i obcokrajowcy nie mieli prawa głosu.

Wielki mówca Perykles przemawia do obywateli (Wiki Commons)

Osoby, które miały pełnić ważne funkcje w mieście, były wybierane za pomocą losowania. W ten sam sposób wybierano również sędziów, którzy mieli rozstrzygać sprawy w sądzie, a także podczas zawodów sportowych. Raz w roku atenci decydowali w głosowaniu, czy kogoś wygnąć z miasta. Osoby, które popadły w niełaskę, mogły zostać zmuszone do opuszczenia miasta nawet na 10 lat.

Sparta

Ateny często prowadziły wojny ze Spartą, która to była uważana za państwo wojowników. Mężczyźni w Sparcie byli sprawnymi żołnierzami, gdyż od małego wychowywani byli do walki. Chłopcy w wieku od 7 do 30 lat mieszkali w obozach wojskowych, gdzie obowiązywała surowa dyscyplina i ciężkie treningi. Młodzi żołnierze dostawali mało jedzenia i nędzne ubrania. By przetrwać, uczyli się kraść. Spartanie uważali, że chłopcy będą lepszymi wojownikami, jeśli będą żyli w trudnych warunkach. Służba wojskowa obowiązywała do momentu ukończenia 60 lat, o ile ktoś dożył tego wieku.

Starożytny posąg Spartanina oraz jego wersja współczesna (Wiki Commons)

Wojownicy spartańscy nosili długie włosy i czerwone peleryny, dzięki czemu byli łatwo rozpoznawalni. Jeśli żołnierzom nie udało się wygrać walki, musieli walczyć, aż wszyscy wojownicy zginęli. Nie można było bowiem opuścić pola bitwy.

Spartanki miały nieco więcej swobody niż kobiety w innym miastach-państwach, gdyż mężczyźni wiele czasu spędzali z dala od rodziny. Ważne było, by dziewczynki i kobiety były silne i wysportowane, żeby móc rodzić zdrowe dzieci. Najbardziej pożądane były narodziny chłopca. Zdarzało się, że rodzice porzucali nowonarodzone dziewczynki w lesie, skąd często zabierane były przez obcych, którzy wychowywali je na niewolnice.

Zadanie

Odpowiedz na pytania:

1. Jak nazywał się plac, na którym spotykali się obywatele greccy?
2. Kto mógł w Atenach chodzić do szkoły?
3. Czym zajmowało się zgromadzenie ludowe?
4. W jaki sposób ateńczycy wybierali ludzi, którzy mieli wykonywać ważne zadania dla miasta?
5. Jak można było rozpoznać spartańskiego wojownika?